

SERIA DE AUTOR
ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Concert în memoria unui înger

Traducere din franceză de
SIMONA BRÎNZARU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Eric-Emmanuel Schmitt
Concerto à la mémoire d'un ange
© Editions Albin Michel – Paris 2010
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2012, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SCHMITT, ERIC-EMMANUEL
Concert în memoria unui înger / Eric-Emmanuel Schmitt;
trad.: Simona Brînzaru. – București: Humanitas Fiction, 2012
ISBN 978-973-689-501-2
I. Brînzaru, Simona (trad.)
821.133.1-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
rel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Concert în memoria unui înger

În timp ce îl asculta pe Axel cântând la vioară, Chris și-a dat seama cât de inferior îi este.

Sunetele concertului *În memoria unui înger* se înălțau printre copaci pentru a se alătura cerului, ceții tropicale, trilurilor de păsări, norilor pufoși. Axel nu interpreta bucata muzicală, o trăia; inventa melodia; schimbările stărilor sufletești, accelerările, încetinirile de ritm îi aparțineau, antrenând orchestra cu ele, creând, de la o secundă la alta, un cânt modelat de degetele sale pentru a exprima gândirea. Vioara se transforma într-o voce, o voce care se tânguiește, ezită, își recapătă fermitatea, se încordează.

Chris simțea această seducție și, în același timp, se stăpânea să nu-i cadă pradă, fiindcă presimțea un pericol: dacă l-ar iubi prea mult pe Axel, ar urma să se urască pe sine însuși.

Muzicienii obișnuiți îi lăsau impresia că ies din public, își abandonează locul pentru a urca pe scenă; așa erau majoritatea studenților care alcătuiau această orchestră de festival, ridicoli și tembeli, cu ochelarii

lor ieftini, cu hainele lor alese în grabă. Axel, dimpotrivă, părea că vine din altă lume, descins de pe o planetă extraordinară unde domneau inteligența, bunul gust, spiritualitatea autentică. Nici înalt, nici scund, subțire, dar viguros, avea un chip de felină. Buclele brune, vapoase, indiferente parcă la ceea ce se afla în jur, îi subliniau tinerețea. Chiar dacă aveau trăsături asemănătoare, armonioase și regulate, alți băieți păreau triști – sau plictisitori –, tocmai pentru că le lipsea consistența lăuntrică; el degaja o energie care te fulgera. Integru, generos, exuberant și sever totodată, Axel strălucea asemenea unui idol, încrezător, apropiat al sublimului, în acord tacit cu geniul. Medita prin intermediul viorii cu autoritatea radioasă a celui inspirat, accentuând efectul taumaturgic al muzicii, trezind în auditoriu dimensiunea spirituală care îl face mai bun. Cotul suplu, fruntea netedă întrupau filozofia în muzică.

Nervos, Chris și-a privit picioarele. El nu cântase niciodată atât de bine la pian. Trebuia să renunțe? La nouăsprezece ani adunase medalii, premii, diplome de excelență, era ceea ce se cheamă „ia tot“, spaima concurenților, victorios în toate capcanele întinse de virtuozii, Liszt sau Rahmaninov; totuși, în fața miracolului pe nume Axel, își dădea seama că obținuse aceste victorii datorită furiei, muncii depuse. Chris știa doar ceea ce se învață, în timp ce Axel știa ceea ce nu se învață. Pe podiumul destinat solistului nu este de ajuns să interpretezi corect, trebuie să interpretezi adevărat; în mod

firesc, Axel interpreta adevărat; lui Chris nu-i reușea acest lucru decât studiind, cugetând, imitând.

S-a înfiorat, deși pe insula thailandeză erau 35°; acești fiori îi subliniau nerăbdarea: dorea ca Axel să înceteze rapid să-l mai chinuiască oferindu-i această splendoare și, mai ales, să fie reluate întrecerile.

Stagiul, intitulat „Music and Sports in Winter“, oferea studenților dornici să atingă un nivel de excelență sau să devină viitori profesioniști posibilitatea de a amesteca divertismentul, activitățile fizice și perfecționarea în instrumentul ales. Fiecare avea un profesor personal două ore pe zi, se reuneau să interpreteze diverse bucăți muzicale și să se înfrunte în întreceri sportive. După yachting, scufundări, ciclism, sejurul se încheia cu o întrecere în care fiecare își încerca norocul pentru a câștiga premiul întâi – o săptămână la Filarmonica din Berlin, una dintre cele mai strălucite orchestre din lume.

Axel a atacat partea a doua a concertului. Chris, care considerase mereu acest pasaj disparat de rest, cu o scriitură mai nereușită, se bucura la gândul că Axel avea să se clatine, să rupă vraja, să plictisească auditoriul. Speranță deșartă. Axel a conferit sunetelor nuanțe de indignare, de revoltă, de mânie care atribuiam piesei muzicale formă și sens. Dacă în prima parte creația lui Alban Berg evoca „îngerul“ – copilul mort –, în cea de a doua dezvăluia durerea părinților.

— Incredibil! Este mai bun decât înregistrările de referință pe care le am.

Cum putea băiatul acesta de douăzeci de ani să-i surclaseze pe Ferras, Grumiaux, Menuhin, Perlman, Stern și alții asemenea lor?

Concertul s-a încheiat sublim prin trimiterea, din vârful arcușului, la un coral de Bach, care, *in extremis*, descătușa convingerea că totul, chiar și tragicul, este justificat, o profesiune de credință surprinzătoare la un compozitor modernist, dar pe care Axel o făcea pe cât de evidentă, pe atât de tulburătoare.

Publicul a aplaudat până i s-au înroșit palmele, iar membrii orchestrei, la rândul lor, au lovit pupitrele cu arcușul. Stânjenit, considerând că s-a șters pe sine în favoarea lui Alban Berg, australianului i se părea nepotrivit să fie el, un simplu interpret, cel aclamat. A salutat așadar publicul stângaci, dar în stângăcia lui exista har.

Chris, obligat să se ridice în picioare ca să-și imite vecinii care îl ovaționau pe Axel, și-a mușcat buzele privind în jur: violonistul reușise să entuziasmeze un public ignar – inși veniți să facă baie în mare, să stea la plajă, băștinași – prin intermediul unei creații dodecafonice! La cea de a treia chemare la rampă, n-a mai putut suporta succesul celui alt; s-a strecurat printre oameni, a părăsit auditoriul improvizat în aer liber și s-a îndreptat spre cortul său.

În drum l-a întâlnit pe Paul Brown, newyorkezul care organizase aceste sesiuni internaționale.

— Ei, micului Cortot i-a plăcut concertul?

Paul Brown îi spunea lui Chris „micul Cortot“ fiindcă era francez și pianist, or, pentru universitarii

Cuprins

Criminala	5
Întoarcerea	51
Concert în memoria unui înger	75
O iubire la Élysée	135
Jurnal de scriitură	193